

Harvard: esplendor i crepuscle al campus

Miguel Ángel Violán

Miguel Ángel Violán és formador de comunicadors i conferenciant, investigador sobre comunicació i lideratge, consultor del PDG de la UOC i autor del llibre *Pep Guardiola's Method: Why Good Leaders Get Good Results* (El mètode de Pep Guardiola: per què els líders bons aconsegueixen bons resultats).

Miguel Ángel Violán es formador de comunicadores y conferenciante, investigador sobre comunicación y liderazgo, consultor del PDG de la UOC y autor del libro *Pep Guardiola's Method: Why Good Leaders Get Good Results* (El método de Pep Guardiola: por qué los buenos líderes consiguen buenos resultados).

Miguel Ángel Violán is a media trainer for communicators and lecturer, researcher in communication and leadership; he's also adviser to the General Management Programme at the UOC and author of the book *Pep Guardiola's Method: Why Good Leaders Get Good Results*.

Un dilluns qualsevol. Arribo al Logan International Airport de Boston. Iberia té vol directe des de Madrid des de fa tres anys. A la tornada omple les bodegues de llagosta congelada. Bona i barata.

La terminal és moderna i acollidora. Un bus, un metro i dos transbordaments després emergeixo a l'estació Harvard Square, on principia el campus harvardià al municipi de Cambridge, tradicionalment esquerrà i modernament esqueixat de Boston. Allotja la mítica Universitat de Harvard i –a dues parades de metro en la línia vermella– el no menys mític MIT (Massachusetts Institute

Un lunes cualquiera. Llego al Logan International Airport de Boston. Iberia tiene vuelo directo desde Madrid desde hace tres años. A la vuelta llena sus bodegas de langosta congelada. Rica y barata.

La terminal es moderna y acogedora. Un bus, un metro y dos transbordos después emerjo en la estación Harvard Square, donde principia el campus harvardiano en el municipio de Cambridge, tradicionalmente izquierdista y modernamente desgajado de Boston. Aloja la mítica Universidad de Harvard y –a dos paradas de metro en la línea roja– el no menos mítico MIT

An ordinary Monday. I arrive at Boston's Logan International Airport. Iberia has been operating a direct flight here from Madrid for the past three years. On the return leg, it stocks up the hold with frozen lobster. It is delicious... and inexpensive.

The terminal building is modern and welcoming. A bus and subway ride, and two changes of train later, I come out into the station in Harvard Square: the historic heart of the Harvard campus located in the traditionally left-leaning town of Cambridge, which is a modern offshoot of Boston. This is the home of the legendary

of Technology), el districte mundial amb més concentració de neurones i velocitat de sinapsis.

El meu allotjament, a quinze minuts a peu del campus, a Somerville; brut, deteriorat i car. És el que toca.

L'entorn de Harvard Square està impregnat del maó color *crimson*, sant i senya de la Universitat, fundada el 1636. Lema: *Veritas* (en llatí, "la veritat"). Amb 1.200 professors per a 20.000 alumnes. Les facultats i els museus es troben escampats per la zona, cada centre amb la seva personalitat pròpia, la seva història, el seu orgull acadèmic.

>>

(Massachusetts Institute of Technology), el distrito mundial con mayor concentración de neuronas y velocidad de sinapsis.

Mi alojamiento: a quince minutos a pie del campus, en Somerville; sucio, deteriorado y caro. Es lo que toca.

El entorno de Harvard Square está impregnado del ladrillo color *crimson*, santo y seña de la Universidad, fundada en 1636. Lema: *Veritas* (en latín, "la verdad"). Con 1.200 profesores para 20.000 alumnos. Las facultades y museos yacen desparramados por la zona, cada centro con su personalidad propia, su historia, su orgullo académico.

>>

Harvard University and two subway stops on the red line from the no less legendary MIT (Massachusetts Institute of Technology), the district with the world's greatest concentration of brain cells and the fastest synapses.

My accommodation, in Somerville, 15 minutes' walk from the campus, is dirty, shabby and expensive. Anyway, I'll just have to make do.

The buildings around Harvard Square are a sea of crimson bricks, the colours of the university founded in 1636. Harvard's motto: *Veritas* ('Truth' in Latin). The uni-

>>

Harvard: esplendor y crepúsculo en el campus

Harvard: splendour and twilight on campus

En l'anomenat Harvard Yard, concentració de residències i col·legis majors, turistes deambulants, orgullosos papes i mames i agents de la policia universitària.

Al centre del centre, l'impressionant edifici Widener Library, la biblioteca central de Harvard: compacta com un búnquer i quadrada com la ment d'un escaquista. Un impressionant servei logístic intern proveeix els usuaris de 16 milions de llibres físics. Una sala conté totes les revistes de prestigi del món. Totes? Totes no. Hi falta *Walk In*.

La fusta noble dóna calidesa a les sales i les taules. Es prohibeix el mòbil però

estranyament no el consum de begudes o viandes sobre les taules. Prolifereixen els portàtils. Butaques ergonòmiques permeten migdiadetes entre lectura i lectura. Un escàner amb targeta de prepagament permet "pedefejar d'allò més".

Ningú molesta ningú. Passeu i llegiu.

Un dimarts qualsevol. A l'altre costat del riu Charles, més enllà de la mítica Kennedy School d'Administració Pública, ens endinsem en l'encara més mítica Harvard Business School (HBS). Entre els professors, hi ha eminències mundials sobre la gestió i

>>

En el llamado Harvard Yard, concentración de residencias y colegios mayores, turistas deambulantes, orgullosos papás y mamás y agentes de la policía universitaria.

En el centro del centro, el impresionante edificio Widener Library, la biblioteca central de Harvard: compacta como un búnker y cuadrada como la mente de un ajedrecista. Un impresionante servicio logístico interno provee de 16 millones de libros físicos a los usuarios. Una sala contiene todas las revistas de prestigio del mundo. ¿Todas? Todas no. Falta *Walk In*.

La madera noble da calidez a las salas y las mesas. Se prohíbe el móvil pero extrañamente no el consumo de bebidas o consumo sobre las mesas. Prolifera los portátiles. Butacas ergonómicas permiten siestecillas entre lectura y lectura. Un scanner con tarjeta prepago permite pedefear lo indecible.

Nadie molesta a nadie. Pasen y lean.

Un martes cualquiera. Al otro lado del río Charles, más allá de la mítica Kennedy School de Administración Pública, nos adentramos en la todavía más mítica Harvard Business School (HBS). Entre sus profesores se

>>

versity has 1,200 lecturers for 20,000 students. The faculties and museums are spread throughout the area, each one with its own distinct personality, history and academic pride.

Harvard Yard, the site of halls of residence, is the place where wandering tourists, proud mothers and fathers congregate, along with university police officers.

The Widener Library stands majestically in the centre. This is the university's central library: as compact as a bunker and as rigorous as the mind of a chess champion. An impressive internal logistics service provides

16 million physical books for all its users. One of the rooms contains all the world's leading magazines. Did I say all? Well, not quite. They don't have *Walk In*!

Fine wood lends a warm atmosphere to the reading rooms and tables. Mobile phones are banned but, curiously enough, not the consumption of drinks or food at the tables. Laptops abound. Ergonomically designed chairs make it possible to take a nap between pages. A scanner with a pre-paid card makes it possible to convert the unspoken word into a pdf document.

Nobody bothers you. Step inside and read.

An ordinary Tuesday. On the other side of the Charles River, beyond the celebrated Kennedy School of Government, we begin to explore the even more celebrated Harvard Business School (HBS). Its faculty members include eminent world figures from the field of management and leadership: subjects that interest me and into which I have made the occasional foray.

The HBS has its own campus. Now over one hundred years old – 101 to be precise – it seems slightly confused: it is proud to have shaped the careers of some of the presidents of the United States... but it has discovered

>>



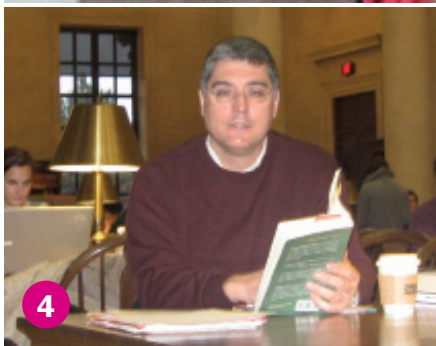
1



2



3



4



5

1, 3. Commencement Day: the graduation day every June that nobody wants to miss. It marks entry into the world's elite

2. Statue of John Harvard, the 17th-century founder of the university, on the outskirts of Boston

4. The author of this article in the Harvard University's Widener Library

5. MIT university buildings: psychedelic architecture

<<

el lideratge, tema que absorbeix l'interès d'aquest articulista i que el porta a fer-hi incursions periòdiques.

L'HBS té el seu campus propi. Ja és centenària (101 anys) però sembla atribolada: orgullosa de forjar presidents dels Estats Units... descobreix que també produeix ovelles negres per a l'economia mundial en forma de directius financers que propicien bombolles perniciosos.

Durant el 2009 l'escola ha fet acte de contrició i propòsit d'esmena: els professors es van reunir per analitzar en què s'havien equivocat. És evident que al mercat no se'l

<<

cuentan eminencias mundiales sobre la gestión y el liderazgo, tema que absorbe el interés de este articulista y que le lleva a realizar incursiones periódicas.

La HBS tiene su propio campus. Ya es centenaria (101 años) pero parece atribulada: orgullosa de forjar presidentes de los Estados Unidos... descubre que también produce garbanzos negros para la economía mundial en forma de directivos financieros que propician burbujas perniciosas.

Durante 2009 la escuela ha hecho acto de contricción y propósito de enmienda: los profesores se reunieron para analizar en qué se ha-

<<

that it has also produced the black sheep of the world economy, in the person of the financial executives who created damaging economic bubbles.

During 2009, the school has engaged in an act of contrition and set out to make amends: the faculty staff met to analyse the areas in which they had made mistakes. It is clear that the market cannot be left to its own devices. Inevitably, it gets carried away. Sooner or later.

The students have gone even further and, on their own initiative, have drawn up a kind of Hippocratic and managerial

pot deixar sol. Ineluctablement s'excedeix. Tard o d'hora.

Els alumnes han anat més lluny i per pròpia iniciativa han dissenyat una espècie de jurament hipocràtic i empresarial: juren no fer maldats quan arribin a les seves poltrones.

L'HBS s'ha obert darrerament a dirigents d'ONG i líders cívics, com a contrapunt al predomini neoliberal en dècades anteriors.

Les aules són polides, la gespa, immillorable. L'autoservei a la cafeteria, d'alta qualitat. Com correspon servir als fills de moltes grans fortunes però també a fills de la classe mitjana amb vocació d'ascens social.

bían equivocado. Es evidente que al mercado no se le puede dejar solo. Ineluctablemente se excede. Tarde o temprano.

Los alumnos han ido más lejos y por propia iniciativa han diseñado una especie de juramento hipocrático y managerial: juran no cometer perrerías cuando lleguen a sus poltronas.

La HBS se ha abierto en los últimos tiempos a dirigentes de ONG y líderes cívicos, como contrapunto al predominio neoliberal en décadas anteriores.

Las aulas son pulcras, el césped inmejorable. El autoservicio en la cafetería, de alta calidad. Como corresponde servir a los hijos

oath: they swear not to get involved in dirty tricks when they reach their seats of authority.

In recent years, the HBS has opened its doors to NGO managers and civic leaders, as a counterpoint to the neo-liberal predominance of previous decades.

The lecture rooms are immaculate, the lawns perfectly manicured. The food in the self-service cafeteria is top quality and worthy of being served to the offspring of some of the world's greatest fortunes, as well as to middle-class scions with a desire for upward mobility.

Un dimecres qualsevol. La Cooperativa de Llibres de la Universitat de Harvard, a Harvard Square, és un paratge idíl·lic per donar una ullada gratis a tota classe de llibres i revistes de gran pes intel·lectual.

El lloc té un aire de cafè parisenc d'estànding. No hi falten visitants estrafolaris, catedràtics en vambes i barba de tres dies o personatges inclassificables que aprofiten les deixalles de les taules buides.

Les prestatgeries estan plenes de llibres escrits per eminents professors de la mateixa universitat. Com salvar-se de la crisi és el tema del moment. S'amunteguen els

títols al dictat de les modes acadèmiques. Els estudiants orientals proliferen per tot arreu. La majoria, fèmines. Devoren sense vergonya els llibres i miren de fit a fit els ulls dels seus interlocutors masculins. El món és d'elles.

Un dijous qualsevol. Baixo a l'estació de metro de Kendall, línia vermella. El MIT ocupa tot un districte fins a l'entrada de Boston. Harvard i MIT formen un conglomerat. Però el MIT es diferencia pels seus edificis futuristes, estil pel·lícula *Blade Runner*. Darrere els vidres –com replicants

sense son ni horaris– s'albiren els investigadors amb cervells que no coneixen la treva.

Rara és la cafeteria sense Wi-Fi. Però alguns racons del MIT són espectrals. Fan por. Els ginys d'última generació que exhibeixen alguns edificis semblen ser d'un altre mil·lenni. Un mil·lenni per venir. Descentren el visitant. Allò admirable i allò esfereïdor es fon i impacta.

I allà s'investiga. Constantment s'investiga.

Un divendres qualsevol. El president Obama està present en els prestatges preeminents de les llibreries. Harvard adora el clan Kennedy

>>

de muchas grandes fortunas pero también a vástagos de la clase media con vocación de ascenso social.

Un miércoles cualquiera. La Cooperativa de Libros de la Universidad de Harvard, en Harvard Square, es un idílico paraje para ojear gratis toda clase de libros y revistas de gran enjundia intelectual.

El lugar tiene un aire de café parisino de standing. No faltan visitantes estrafalarios, catedráticos en zapatillas deportivas y barba de tres días o personajes inclassificables que aprovechan los desperdicios de las mesas vacías.

Las estanterías están llenas de libros escritos por eminentes profesores de la propia universidad. Cómo salvarse de la crisis es el tema del momento. Se amontonan los títulos al dictado de las modas académicas. Los estudiantes orientales proliferan por doquier. La mayoría, fémimas. Devoran sin recato los libros y miran de hito en hito a los ojos de sus interlocutores masculinos. El mundo es de ellas.

Un jueves cualquiera. Me apeo en la estación de Kendall del metro, línea roja. El MIT ocupa todo un distrito hasta la entrada de

Boston. Harvard y el MIT forman un conglomerado. Pero el MIT se diferencia por sus edificios futuristas, estilo película *Blade Runner*. Tras los cristales –cuales replicantes sin sueño ni horarios– se vislumbran los investigadores con cerebros que no conocen la tregua.

Rara es la cafetería sin WiFi. Pero algunos rincones del MIT son espectrales. Dan miedo. Los artilugios de última generación que exhiben algunos edificios dan muestras de ser de otro milenio. Un milenio por venir. Descentren al visitante. Lo admirable y lo pavoroso se funde e impacta.

>>

An ordinary Wednesday. The Harvard Cooperative Society bookstore, in Harvard Square, is an idyllic spot to leaf through all kinds of intellectually weighty books and magazines.

The bookstore has the atmosphere of a high-class Parisian café. There's no shortage of outlandish visitors, lecturers wearing trainers and sporting a three-day beard, or characters, who are impossible to pigeon-hole, gathering up any remnants from the empty tables.

The shelves are crammed with books written by eminent professors from the university. The hot topic of the moment is how

to get out of the credit crunch. There are piles of titles dictated by academic trends. There are Asian students everywhere. The majority are women. They avidly devour the books and stare long and hard at their male counterparts. The world is theirs.

An ordinary Thursday. I alight at Kendall subway station, on the red line. The MIT covers an entire district which stretches as far as the entrance to Boston. Harvard and the MIT form a conglomerate. However, the MIT stands apart because of its futuristic buildings, in the style of the film *Blade Runner*.

Behind glass panes we glimpse the researchers whose brains never have a moment's respite, like sleepless "replicants" without a set timetable.

Few of the MIT's cafeterias don't have a wi-fi zone. However, some corners of the MIT have a spectral feel. They are scary. The state-of-the-art devices displayed by some buildings look as if they were from another millennium. A millennium yet to come. They disorientate the visitor. The admirable and terrifying merge and make a strong impression.

And here they carry out research. They constantly carry out research.

>>

el Periódico

Empresa associada a la UOC

Una dècada formant periodistes digitals

El postgrau de Periodisme digital arriba a la desena edició enguany | El Periódico ofereix places de pràctiques als estudiants

Consultors del diari participen en l'elaboració de materials i aporten la seva experiència professional

www.elperiodico.cat

 el Periódico

<<

(plora ara la mort de Ted) i per derivació fa seu el credo d'Obama.

La Universitat ha retallat els seus pressupostos arran de la crisi financera. Les infraestructures dels suburbis adjacents tenen alguna cosa de tercermundistes: forats que no s'arreglen, autobusos que amb prou feines passen dues vegades per hora.

Viu contrast entre la brillantor intel·lectual del lloc i la realitat socioeconòmica del país, que afronta una crisi de grans proporcions.

Un dissabte qualsevol. Ferran Adrià recala a la Facultat de Física i exhibeix els secrets de la

<<

Y allí se investiga. Constantemente se investiga.

Un viernes cualquiera. El presidente Obama está presente en los estantes preeminentes de las librerías. Harvard adora al clan Kennedy (llora ahora la muerte de Ted) y por derivación hace suyo el credo de Obama.

La Universidad ha recortado sus presupuestos a raíz de la crisis financiera. Las infraestructuras de los suburbios adyacentes tienen algo de tercermundistas: socavones que no se arreglan, autobuses que apenas pasan dos veces por hora.

<<

An ordinary Friday. President Obama is present on the main shelves of the bookshops. Harvard loves the Kennedy clan (it is now mourning the death of Ted) and, as a consequence, is making Obama's credo its own.

The university has cut back its budget as a result of the financial crisis. The infrastructures in the nearby suburbs have a slightly third-world feel about them: potholes that haven't been repaired, scarcely two buses an hour.

A stark contrast between the intellectual brilliance of the place and the socio-economic reality of the country which is facing a crisis of mammoth proportions.

seva cuina. Harvard s'hi bolca amb aquest zel esnob dels llocs que a més de ser prestigiosos volen semblar-ho. Harvard descobreix així que hi ha vida més enllà de l'hamburguesa. Harvard descobreix la sopa d'all.

Ferran Adrià gairebé és portat a col·libè. Hi ha un punt d'estultícia en tant entusiasme.

Un diumenge qualsevol. Pedro Almodóvar recala a l'Escola d'Art Dramàtic. Organitzen un col·loqui entorn de la seva obra. L'investeixen amb honors en la cerimònia de graduació, colorista i recurrent. La presideix la rectora, la senyora Drew G. Faust. Lluèix

Vivo contraste entre la brillantez intelectual del lugar y la realidad socioeconómica del país, afrontando una crisis de grandes proporciones.

Un sábado cualquiera. Ferran Adrià recala por la Facultad de Física y exhibe los secretos de su cocina. Harvard se vuelca en él con ese celo snob de los lugares que además de ser prestigiosos quieren parecerlo. Harvard descubre así que hay vida más allá de la hamburguesa. Harvard descubre la sopa de ajo.

Ferran Adrià es casi sacado a hombros. Hay un punto de estulticia en tanto entusiasmo.

An ordinary Saturday. Ferran Adrià visits the Physics Faculty to give a display of his culinary secrets. Harvard turns out in force to see him with that snobbish zeal of places that, in addition to being prestigious, want to show that they are. Harvard finds out that there is life beyond the hamburger. Harvard reinvents the boiled egg.

Ferran Adrià is almost carried out shoulder high. There is something fatuous about such unbridled enthusiasm.

An ordinary Sunday. Pedro Almodóvar visits the School of Dramatic Arts which

vestit groc. Dosa el seu protagonisme. Els convidats (familiars, amics i capítosts de la Casa Blanca) concentren en uns quants metres quadrats una part substancial de l'ara al·caigut producte interior brut nord-americà.

A Harvard es pon el sol. És l'hora del crepuscle. Ja se sap: són els cicles. Ho són en veritat. ■

Un domingo cualquiera. Pedro Almodóvar recala por la Escuela de Arte Dramático. Organizan un coloquio en torno a su obra. Le invisten con honores en la ceremonia de graduación, colorista y recurrente. Preside la rectora, la señora Drew G. Faust. Luce vestido amarillo. Dosifica su protagonismo. Los invitados (familiares, amigos y mandamases de la Casa Blanca) concentran en unos pocos metros cuadrados una parte sustancial del ahora alicaído producto interior bruto estadounidense.

En Harvard se pone el sol. Es la hora del crepúsculo. Ya se sabe: son los ciclos. Lo son en verdad. ■

has organised a discussion about his body of work. They award him an honorary degree at a colourful and recurring graduation ceremony. The rector, Mrs Drew G. Faust, presides. She is wearing a yellow dress. She tries to keep as discreet a profile as possible. The guests (family members, friends and White House bigwigs) account for a substantial part of the now dwindling United States GDP, in an area covering a few square metres.

The sun is setting over Harvard. It is twilight. As we all know, these are cycles. They really are. ■